

Faptele ce nu pot fi trecute cu vederea

Regimul nostru de democrație populară pune în centrul preocupărilor sale grija față de oamenii muncii și de nevoile acestora. An de an s-au luat măsuri care să contribuie la ridicarea nivelului de trai al tuturor celor ce muncesc.

În cadrul acestor preocupări un loc important îl ocupă grija față de nivelul de trai și de muncă al salariaților școlii, cărora partidul și guvernul le acordă o înaltă prețuire, corepunătoare cu rolul social pe care îl au în creșterea și educarea tinerelor generații. Pe lângă o serie de alte măsuri privind îmbunătățirea condițiilor de trai ale cadrelor didactice, în decurs de câțiva ani sistemul de salarizare a acestora s-a îmbunătățit de două ori.

Tot pe linia acestor măsuri, în cursul acestui an plata salariilor învățătorilor și profesorilor a trecut pe seama salariilor populare comunale, pentru ca eu să se efectueze cât mai operativ și la timp. Cea mai mare parte a organelor locale are puteri de stat au înțeles importanța acestei măsuri și caută să o îndeplinească în modul cel mai corepunător. Mai sînt însă, la unele sfaturi populare comunale, oameni care nu țin seama de dispozițiile în vigoare și încă, într-o măsură mai mare sau mai mică, drepturile cadrelor didactice. Au fost situații cînd salariile învățătorilor și profesorilor s-au plătit cu întârziere (cîteodată de 10-50 zile), altele s-au plătit în rate ori s-au făcut rețineri nejustificate. Delecții în plata salariilor cadrelor didactice și abuzuri de felul acesta s-au întîlnit în unele localități din raioanele Filimon Sîrbu, Oradea, Strehia, Sebeș și altele. Învățătorii din comuna Dragomirești, raionul Bacău, nu au primit salariile pe luna august nici pînă în prezent, deoarece fostul secretar al sfatului popular comunal și-a însușit sumele respective. Deși învinuți și-a primit pedepsa, cei pagubiți nu au intrat nici pînă acum în posesia drepturilor lor, iar organele respective nu au luat încă măsuri de îndreptare.

Sînt unii președinți de sfaturi populare comunale care lasă pe învățătorii să tragă consecințele lipsei de activitate a altor organe ale sfaturilor și nu le plătesc salariile la timp. Dacă, de exemplu, agentul încasator din comuna Doștaș, raionul Sebeș, nu a încasat imediat, cadrele didactice sînt „vinovate” de acest lucru și atunci nu li se plătește salariul pînă cînd nu vor ajuta pe cel în cauză să-și îndeplinească sarcinile. Practici de felul acesta sînt cu totul contrare dispozițiilor date.

Mai sînt de asemenea funcționari ai unor sfaturi populare comunale care fac rețineri nejustificate și abuzive din salariile cadrelor didactice. Contabilul sfatului popular din comuna Copăcel, raionul Oradea, obligă pe învățătorii să facă serviciu de noapte la telefon, reținîndu-le din salariu în caz contrar. Și, ceea ce este mai curios, acest contabil nu da chitanțe pentru sumele reținute.

Deși organele corepunătoare au dat dispoziții și au luat măsuri cînd s-au semnalat defecțiuni de felul celor arătate mai sus, la redacția „Gazetei învațămîntului” continuă să sosească încă scrisori cu privire la greutățile pe care le întîmpină unele cadre didactice în primirea salariilor.

Astfel de fapte nu trebuie trecute cu vederea cu nici un chip. Trebuie să se pună capăt măsurilor abuzive și atitudinilor lipsite de răspundere ale unor salariați ai sfaturilor populare comunale în ceea ce privește plata salariilor cadrelor didactice și să se urmărească cu mai multă perseverență stricta aplicare a hotărîrilor partidului și guvernului cu privire la drepturile acestora.

Organele locale trebuie să înțeleagă că învățătorii și profesorii pot să-și îndeplinească nobila lor misiune în școală și să acorde un sprijin real în realizarea sarcinilor obștești dacă și ele, la rîndul lor, vor manifesta o atitudine atentă și plină de grijă față de slujitorii școlii.

M. C.

Cîteva observații pe marginea unui manual de FIZICĂ

Manualul de fizică pentru clasa a VIII-a de N. Hangea și N. Stănescu are, fără îndoială, o serie de calități. Scris într-o formă accesibilă, manualul dă elevilor posibilitatea de a înțelege noțiunile de bază ale mecanicii, legile ei. Expunerea este de cele mai multe ori clară, fiind înțelesă de elementele simple ale problemei complexe, la deducerea legii și concluziei generale. Fără a știrbi din accesibilitatea celor expuse, autorii au introdus și unele elemente care îi pregătesc pe elevii pentru un studiu mai aprofundat, mai complex al fizicii. Așa, bunăoară, se insistă asupra operațiilor cu vectorii, se introduce, cu prilejul studiului mișcărilor, unele elemente care le vor da elevilor mai tîrziu, în clasa a XI-a, posibilitatea să aplice cu ușurință cunoștințele de analiză matematică la studiul diferitelor mișcări. În capitolele referitoare la mișcările se acordă atenție reprezentărilor grafice. Este de remarcat, de asemenea, faptul că autorii au fost preocupați de problema apropierei studiului mecanicii de aplicațiile ei practice, ceea ce contribuie la pregătirea politehnică a elevilor. Este utilă și interesantă legătura cu unele cunoștințe de astronomie privind legile lui Kepler, forțele de atracție a Soarelui etc., cunoștințe care contribuie la formarea concepțiilor științifice despre lume.

Folosirea în decursul primului trimestru a manualului de fizică pentru clasa a VIII-a a scos însă la iveală și unele lipsuri ale acestuia. Se pare, astfel, că autorii n-au acordat problemelor care urmează fiecărui capitol aceeași atenție ca și expunerii teoretice a cunoștințelor. Nu este cazul să stăruim aici asupra importanței rezolvării problemelor de fizică. Fiecare profesor știe că prin rezolvarea problemelor elevii pot înțelege mai bine diferite fenomene și legi pe care le studiază, învață să aplice formulele, să opereze cu unitățile fizice, se obișnuiește cu unele aspecte cu totul noi, pe care nu le-au putut observa în cursul studiului cunoștințelor teoretice.

În manualul numărul problemelor este destul de mic, astfel încît elevii sînt lipsiți de posibilitatea de a rezolva probleme variate în legătură cu fiecare capitol studiat. Această lipsă se resimte cu altă mai mult cu cît culegerile de probleme de fizică publicată anterior este epuizată. Există neajunsuri și în ceea ce pri-

vește ordinea în care sînt prevăzute unele probleme. Probleme mai dificile sînt propuse înaintea unor probleme mai ușoare. Nu se ține seama de gradarea efortului la care trebuie supuși elevii, de faptul că, rezolvînd la început probleme mai ușoare, mai simple, elevii își pot însuși unele deprinderi, precoperi și cunoștințe pe care apoi să le poată aplica fără greutate deosebită la probleme mai dificile.

La unele probleme răspunsurile sînt greșite (de exemplu, la problema nr. 2, 3, 5, pag. 43-44, nr. 6, pag. 71 etc.). În literatura pedagogică s-a discutat nu odată dacă este sau nu indicat a da răspunsuri la probleme. Nu este cazul aici să repetăm toate argumentele pro și contra în această privință. Se pare însă că cei mai mulți autori au dat răspunsuri greșite la problemele de fizică, și nu numai pentru școlile medii, dar și pentru învățămîntul superior — preferă să indice răspunsurile la problemele de greutate mediocră și problemele dificile. Practica arată că aceste răspunsuri, departe de a îmbușura inițiativa și spiritul de cercetare al rezolvătorului, constituie dimpotrivă un control, un stimul pentru obținerea unor rezultate exacte. Sîm și din practica noastră că de multe ori, în fața unui răspuns greșit care nu corespunde cu rezultatul dat în carte, am fost puși în situația de a relua problema de la început, de a verifica raționamentul pe care l-am făcut, de a căuta greșelile de calcul. Această muncă ne-a silit să vedem cunoștințele teoretice în legătură cu problema pe care o rezolvăm, să le adîncim, ne-a dat posibilitatea de a descoperi unele lacune în cunoștințele teoretice, unele deficiențe în tehnica de calcul. Dacă lucrurile stau așa, este de înțeles că urmări negative au răspunsurile greșite. Ele anulează și aproape cu desăvîrșire strădaniile elevului de a rezolva cît mai corect problemele. Am avut prilejul să constat că unii elevi au pierdut încrederea în exactitatea răspunsurilor — ceea ce este, desigur, un neajuns destul de mare.

Desigur că folosirea în continuare a manualului, în tot cursul anului școlar, va scoate la iveală o serie de alte calități ale acestuia și, poate, și unele deficiențe care vor trebui să fie înlăturate în viitor.

VASILE CONSTANTIN

INFORMAȚII

În scopul ridicării nivelului profesional al cadrelor didactice, secția de învățămînt a raionului Grivița Roșie din Capitala a organizat un ciclu de conferințe cu privire la bogățiile școlii patriei noastre și industrializarea lor.

Ciclu de conferințe a fost deschis de prof. univ. Mircea Păuca, care a vorbit despre „Veștile noastre pămîntului românesc”.

La conferințe, pe lângă cadrele didactice de specialitate, au participat

și elevii claselor a X-a de la școlile medii nr. 3, nr. 4 și nr. 6.

Conferința, urmată de proiecții, a fost urmată cu viu interes.

În zilele de 8 și 9 decembrie 1957 vor avea loc adunarea generală a Societății de Științe istorice și filologice din R.F.R. și cea de a doua sesiune științifică a societății. Lucrările se sînt să se vor desfășura în trei secții — de istorie, de filologie și de studii orientale.

TABERE ÎN VACANȚA DE IARNĂ

Pentru traducerea în viață a hotărîrilor celui de al IV-lea Congres al S.M.I.C. care a privit organizarea timpului liber al cadrelor didactice, Clubul muncitorilor din învățămînt din Capitală, în colaborare cu asociația sportivă „Progresul” invită, organizează în perioada vacanței de iarnă tabere la Vîrful cu Dor și la Predeal.

Tabăra de la Predeal se organizează între 3 și 10 ianuarie 1958. Tabăra de la Vîrful cu Dor se organizează între 31 decembrie 1957 și 10 ianuarie 1958. Pot participa muncitorii din învățămînt din Capitală și membrii familiilor lor.

REALIZĂRILE pionierilor și școliarilor

Numeroase sînt realizările pionierilor și școliarilor din raionul Lăpuș. Pionierii și elevii de la școala de 7 ani din comuna Făurești, bunăoară, au strîns două tone de ghindă, cei de la școala din comuna Cămin au colectat 3 tone de fier vechi. Școlarii din comuna Lăscăria au oferit recolta obținută pe lotul experimental cântărește internatului din comuna Făurești, iar cei din comuna Ilnău au valorificat produsele prin cooperativă și au procurat unele articole pentru munca practică pe lot. Cu prilejul unei excursii organizate prin pădurile din împrejurimi, pionierii și elevii de la școala de 7 ani din comuna Cernești și cei de la școala elementară din satul Brebeni au adunat 200 kg de ghindă pe care le-au predat zilele trecute cooperativei.

AL. BALĂNESCU
P. ROMAN

„Drumeții veseli” în excursie

Ca răsplătă a succeselor obținute la concursul „Drumeții veseli” organizat de școala medie din orașul Lupeni, elevii ai claselor a IX și a X-a de la această școală au făcut de curînd, din inițiativa comitetului sindical al muncitorilor minei, o plăcută și interesantă excursie în orașele Alba Iulia și Deva, unde au vizitat numeroase instituții și monumente istorice.

EM. TETILEANU

Pionierii și școala

(Urmare din pag. 1-a)

O largă dezvoltare va lua, pe baza Hotărîrii C.C. al Comsomolului, înțelegerea între dețapante, unități și organizații raionale și organele de pionieri, avînd ca obiective munca de utilitate obișnuită, creșterea tehnică, cultura fizică, activitatea tinerilor naturalști, munca „înmurșoșitorilor” etc.

Plenara s-a ocupat cu deosebită atenție de problema selecționării și calificării cadrelor de conducere a activității pionierilor, stabilind norme și măsuri concrete în această privință. În același timp, exprîndu-și în cuvinte calde recunoștința pentru ajutorul dat de învățătorii și profesorii, muncitorii și colhoznicii, veterani ai războaielor și ai muncii constructive, care nu și-au preocupat forțele pentru a sprijini activitatea pionierilor, Plenara C.C. al Comsomolului și-a exprimat convingerea că și pe viitor colaborarea strînsă cu școala și organizațiile obștești, sub îndrumarea organizațiilor de partid, va asigura obținerea de noi succese în educația comunistă a tinerii generații de constructori ai comunismului.

Pentru elevii fii de muncitori

Străbăteam, pe inserat, unul din cartierul lașului. Deodată atenția îmi fu atrasă de câteva grupuri gălgoșii de copii care ieșeau pe poarta întreprinderii „Teștăru”. Să fi fost vreo 50-60 de băiețanți. Ce au făcut oare aici? Curiozitatea gazetărească mă făcu să mă apropie. Rideau, vorbeau, se strigau unii pe alții:

— Ați văzut ce bine ne-a explicat problema?

— Pe cuvîntul meu, nu voi lipsi niciodată!

— La vedere, băieți, pe mine după amiază! Dar să nu întîrziati! La 3 fix!

Îi privesc nedumerit. Toți poartă uniforme școlare, au cărți, ghiozdane. Intru în vorbă cu un elev mai mîricel, dintr-o VI-a sau a VII-a:

De unde veniți?

— Cum de unde? Nu se vede? De la meditație!

Observîndu-mi nedumerirea, elevul începe să-mi povestească de-a fir a păr că întreprinderea „Teștăru”, împreună cu școala medie nr. 3 „Ilie Pîntile”, au organizat de curînd cursuri de pregătire pentru elevii fii de muncitori din cartier. Liniște, surprins, așezîndu-mi în față o carte, începe să-mi explice toate cele ce se desfășoară în cadrul cursurilor și teoriei și a aplicațiilor. Pentru ei se ridică tot mai multe școli, se utilizează laboratoare, se înalță noi instituții de învățămînt superior. Și totuși nu de mult au început să se organizeze și cursuri de pregătire, ca cel despre care mi-a vorbit școlarul de la „Sadoveanu”, pentru cu toți copiii muncitorilor să fie mai înarmați cu cunoștințe, ca să devină oameni pricepuți și deștinați.

GH. FLEANCU

Resursele educative ale matematicii

Urmare din pag. 1-a

terul lor prea evident, nu prezintă un pericol real. Invers: exemplele pozitive care demonstrează raționamentele corecte dau de obicei rezultate alt de plînde și banale închișorări în ochii elevilor însuși în instrumentul. Și exemplele luate din viața de toate zilele c greu să fie altfel, deoarece într un cadru elementar și într-o formă scurtă nu se prea pot da exemple cît de cît din acest domeniu.

MATEMATICA prezintă marea ei avantaj de a dispune de exemple de raționamente corecte și corecte avînd un caracter elementar, accesibil și concis, în care toate rezultatele obținute sînt deosebit de clare și reprezentative cîteodată o nouă surprinzătoare.

Un lanț elementar de silogisme poate duce, de exemplu, de la premisa în aparență banală că „un număr par nu poate fi impar” la concluzia de o importanță revoluționară că „diagonala pătratului nu are măsură comună cu latura”. Asemenea exemple, desigur, au darul de a convinge mult mai ușor și mai adînc de forța creatoare a raționamentului corect decît „toți oamenii sînt muritori. Socrates este om, ergo...”.

De altfel, singur acest silogism, repetat de secole în toate manualele de logică, era suficient să asigure lui Socrates nemurirea; dar a sosit vremea ca și acest silogism să-și demonstreze caracterul său muritor.

Dar importanța matematicii rezidă, înainte de toate, în educarea vigilenței față de raționamentele incorecte. Nu este vorba numai de sofisme combătute încă de Aristotel. Deși nu se poate spune că în discuțiile cotidiene ele nu ar mai apare deloc — totuși, astăzi este mult mai redus pericolul ce-l prezintă aceste sofisme formale de tip clasic. Ele aparțin, de aicea, prestigiuului intelectual și de aceea se demască ușor.

EXISTĂ însă raționamente mult mai subtile sofisticate, unde greșeala se comite ușor fără voință explicită de a induce în eroare. Una din greșelile frecvente provine din incapacitatea de a distinge între ceea ce poate sau trebuie să fie

demonstrat și ceea ce nu trebuie sau nu poate fi demonstrat pe cale rațională, deci din necunoașterea faptului că există o precisă diviziune a muncii și a domeniului de acțiune între metoda empirică și cea rațională.

O idee clară asupra deosebirii dintre cele două metode se poate găsi în lucrările lui Aristotel despre metodele de cercetare și se va manifesta practic în căutarea acelor elemente ale discuției care nu pot fi demonstrate pe calea silogismului și care, în consecință, necesită o verificare directă pe calea experienței. Fără această idee clară vom fi tentați să încercăm a demonstra — sau a accepta — o demonstrație aparentă pentru o afirmație de adevărul cărora numai experiența directă ne poate convinge. Dar dacă există cazuri în care demonstrația nu poate înlocui experiența înlocuibilă, există și cazuri în care — invers — experiența nu ne poate spune absolut nimic, cazuri în care demonstrația este inevitabilă. Așa, de exemplu, experiența directă nu ne poate convinge niciodată de caracterul general sau necesar al unei proprietăți.

FĂRĂ ÎNDOIALĂ că generalizările superficiale, pripite, însușite, sînt cele mai periculoase și cele mai frecvente ale raționamentului cotidian.

Experiențele multiple trăite de matematicii în decursul istoriei sale constituie exemple deosebite de utile pentru a ține în permanență trează vigilența față de generalizări. Dar experiența matematicii nu se rezumă numai la a alimenta înțelegerea, ci ea pune la dispoziția noastră o serie de metode concrete atât pentru urmărirea critică și aprecierea raționamentului generalizator, cît și pentru efectuarea concretă a unor generalizări corecte. Dar abuzurile sau erorile involuntare încep chiar la primul pas, la interpretarea absolută ce se dă însuși termenului de necesar.

În ceea ce privește valoarea de necesar adevărat, necesar fals a judecăților, matematica oferă exemple simple, plastice și eficiente pentru a ne convinge de caracterul relativ al acestora, precum și de sensul real pe care trebuie să li-l atribuim. Exemple elementare din matematică ne arată că nu se poate vorbi de ceva necesar adevărat și necesar fals în sine (geometria euclidiană față de cea neeuclidiană, caracterul comutativ al produsului față de produsul necomutativ,

„imposibilitatea” de a rezolva ecuațiile $x^2+1=0$ sau $x^2+1=0$ etc.). A vorbi de necesar adevărat și necesar fals în raport cu anumite premii date. Ceva poate fi declarat ca necesar adevărat numai dacă decurge din ceva necesar din premise; poate fi necesar fals, absurd numai dacă este în contradicție cu premise discutate și dogmatice numai în cadrul geometriei euclidiene: $x^2+1=0$ exprimă o absurditate numai în cadrul aritmeticii numerelor reale etc.).

Se poate vorbi desigur și de caracterul necesar al premiselor, dar trebuie să fim conștienți că acest caracter necesar trebuie să fie întotdeauna demonstrat, ceea ce este adesea foarte dificil, cîci experiența simplă nu poate demonstra direct existența concretă.

În ceea ce privește generalizarea sau demonstrarea generalității, și aici trebuie să spunem, înainte de toate, că orice generalizare este în principiu întotdeauna ca generală în propriul ei domeniu de definiție. Matematica ne impune obișnuința de a certifica generalitatea sub un aspect relațional, foarte precis în sensul următor: dacă toate elementele care sînt cuprinse prin definiție o mulțime dată se bucură de proprietatea A (de ex. toate elementele mulțimii sînt oameni) și constatăm și că unele se mai bucură și de o proprietate X (de ex. au unghiuri), eventual și de o proprietate Y (au 20 de degete), atunci ne întrebăm dacă proprietățile X și Y revin oare tuturor elementelor mulțimii sau nu? În matematică există suficiente exemple care ne arată că această problemă poate fi decisă pe calea verificării directe, dacă mulțimea A are un număr finit de elemente. Dar dacă numărul elementelor este principial nelimitat (cum este cazul și cu mulțimea oamenilor, care cuprinde și toți oamenii posibili), atunci caracterul general al unei proprietăți trebuie să fie demonstrat.

MATEMATICA ne oferă, înainte de toate, exemple excelente care ne ajută să deosebim clar între o generalizare cu caracter necesar (în interiorul unei mulțimi de elemente bine delimitate) și între o generalizare statistică. Și aceste două tipuri de generalizări sînt adesea confundate în discuțiile cotidiene, de unde rezultă apoi o serie de neînțelegeri. În cazul generalizării statistice proprietatea în chestiune caracterizează mulțimea dată ca un tot întreg, fără obligația ca ea să fie va-

labilă fără excepție pentru toate elementele mulțimii. Tot matematica ne oferă și în acest caz metode de a decide dacă o anumită proprietate este în acest sens statistic general valabilă pentru o mulțime dată sau nu.

ÎNSĂ matematica ne oferă metode pentru a decide dacă o anumită proprietate X revine sau nu tuturor elementelor mulțimii A.

Una din aceste metode particulare este inducția matematică. Ea poate fi extinsă și peste domeniul aritmeticii. Dacă mulțimea A este de așa natură încît toate elementele sale pot fi generate dintr-un singur element — anume a — și dacă a aparține mulțimii A, atunci proprietatea X revine unei elemente oarecare, atunci îi revine și succesivului său din mulțimea A (și dacă proprietatea X îi revine primului element), atunci toate elementele mulțimii A se bucură de proprietatea X. (În exemplul nostru: dacă Adam a avut 20 de degete și dacă se poate demonstra că numărul degetelor este o proprietate ereditară în specie umană, atunci putem conchide că toți oamenii care există sau vor exista cîndva au 20 de degete).

Cercetări din domeniul fundamentelor matematicii ne-au pus însă la dispoziție un criteriu și o metodă a generalizării care pare că depășește mult importanța unei metode particulare. Dacă elementele unei mulțimi se bucură toate de o proprietate A (de exemplu sînt „drepte”) și despre unele din ele constatăm că se bucură de proprietatea X (caracter „euclidian”), atunci putem conchide că, orice A se bucură de proprietatea X numai atunci cînd proprietatea X este o consecință logică necesară a proprietății A.

Dar nu numai generalizarea pripită este o greșală frecventă. Mai puțin ușor de surprins, dar tot atât de gravă este și interdicția neîntemeiată a generalizării.

Matematica ne oferă și pentru ilustrarea acestei greșeli exemple simple dar surprinzătoare. Să presupunem că proprietatea A este mereu observată în toate cazurile în care proprietatea X este conchide că „orice A este X”. Dacă reușim însă să demonstrăm că nici X nici negația lui X nu este o consecință logică necesară a lui A, dacă reușim deci să demonstrăm că A și X sînt independente din punct de vedere logic, atunci această concluzie este suficientă pentru a conchide de

Lucrare izbutită

Volumul I al culegerii de texte literare pentru clasa a X-a, alcătuit de Dan Măulică și I. D. Bălan, ne-a atras atenția prin caracterul său științific. Varietatea textelor și referințelor, aspectul colorat și viu al comentariilor, sobrietatea concluziilor fac din această culegere o carte care depășește limitele școlii.

În cele 384 de pagini ale volumului sînt strînse cu grijă toate literare din operele scriitorilor prezentați în programă, comentarii și articole în care a fost expusă esența culegerii literare studiate. În capitolul deștat revistelor sînt incluse articolele editate din primele numere și ale acestora, precum și articole care au contribuit cel mai mult la orientarea ideologică și estetică a revistelor.

Autorii au procedat bine din punct de vedere, unei mai lungi, cu caracter documentar, altele succințe și esențiale. Cîntitorul — în cazul de față elevul — își da seama de atmosfera epocii în care a apărut revista sau s-a manifestat scriitorul. La această contribuție și reproducerea în facsimil a titlurilor revistelor, cu caracterul lor original. Un procedeu bun îl constituie și procesarea generalizată a unor fotografii reprezentînd coperte ale editurilor „princeps” din operele scriitorilor sau primele numere ale unor reviste.

Comentariile autorilor culegerii, plasate la începutul fiecărui capitol, sînt redactate cu grijă, la un nivel științific ce depășește lucrările similare de pînă acum: cu trimiteri, indicații bibliografice, note etc.

O inovație față de culegerile de texte literare anterioare o constituie și caracterizarea revistelor sau scriitorilor de către o personalitate a zilelor noastre sau personalități contemporane scriitorilor respectiv, fapt care contribuie la analiza materialului studiat. Păcat însă că acest lucru nu se face peste tot.

La scriitorii mai cunoscuți — Sadoveanu, Ibrăileanu, G. Bacovia — a căror biografie se prezintă în cadrul lecțiilor, autorii culegerii nu dau date biografice. La ceilalți scriitori s-au alcătuit note bio-biografice bogate, a căror lungime nu este însă totdeauna direct proporțională cu importanța scriitorului. Așa, de pildă, la I. Minulescu nota era o pagină și jumătate, la St. Petica o pagină și cîteva rînduri, la N. D. Cocea trei sferturi de pagină, iar la Panait Cerna doar douăzeci de rînduri mărunte.

Cîntind primul volum al culegerii de texte literare pentru clasa a X-a am rămas cu convingerea că este, incontestabil, un aport deosebit la literatura didactică de specialitate. Cărțile are chiar un profil original, fiind prima antologie de texte în care criteriul selecției a fost legat în mod obiectiv de cerințele programelor.

EMIL MANU

GREȘALA din nou foarte frecventă este și următoarea: tot înșel de procesul generalizării: se constată că din premisa A rezultă cu necesitate concluzia X, și de aici se trage concluzia că și din X rezultă A. Abuzul provine aici din confuzia între două tipuri de relații logice: identitate logică și implicație. Matematica ne învață să fim foarte prudenți în deosebirea riguroasă a acestor două tipuri de inferențe. Din faptul că propoziția B este adevărată, dacă premisa A este adevărată, nu s’-nem voie să conchidem că, și invers, A este întotdeauna adevărată dacă concluzia ei B este adevărată. Pentru a stabili această propoziție reciprocă este nevoie de o demonstrație specială. În schimb, dacă concluzia B este falsă, atunci și premisa A este în mod necesar falsă. Așadar, dacă am ajuns la o concluzie absurdă, și dacă concluzia este într-adevăr o consecință a premiselor, atunci și premisa este falsă. Aici trebuie să fim foarte atenți la ipoteza de mai înainte: „și dacă concluzia este într-adevăr o consecință a premiselor, atunci putem conchide că, orice A este X”. Dacă reușim să demonstrăm că A este o consecință logică necesară a proprietății A, atunci putem conchide că, orice A se bucură de proprietatea X numai atunci cînd proprietatea X este o consecință logică necesară a proprietății A.

Dar nu numai generalizarea pripită este o greșală frecventă. Mai puțin ușor de surprins, dar tot atât de gravă este și interdicția neîntemeiată a generalizării.

Matematica ne oferă și pentru ilustrarea acestei greșeli exemple simple dar surprinzătoare. Să presupunem că proprietatea A este mereu observată în toate cazurile în care proprietatea X este conchide că „orice A este X”. Dacă reușim însă să demonstrăm că nici X nici negația lui X nu este o consecință logică necesară a lui A, dacă reușim deci să demonstrăm că A și X sînt independente din punct de vedere logic, atunci această concluzie este suficientă pentru a conchide de

Desigur, elevii cel mai buni vor recuza la volumul original al scriitorilor; antologia pune însă la îndemîna mult material, în mare parte păstrat numai în colecțiile bibliotecilor mari și, deci, inaccesibil elevilor.

Astfel de aceste considerații pozitive se impun cîteva observații cu privire la unele greșeli de amanunț, a căror remediere, la o nouă ediție, este necesară.

Se constată astfel cîteva greșeli de datare a vîlilor unor scriitori ca de pildă G. Topircanu, (data nașterii scriitorului este 1836 și nu 1890).

În introducerea sumară de la începutul fiecărui capitol nu se arată clar data apariției primului număr al unor reviste, lucru esențial pentru „biografia” revistei. În limba ce se spune că „Semănătorii”, a apărut la București între 2 dec. 1901 și 27 iunie 1910” și sa fac precizări asemănătoare pentru „Lucaferarii”, „Evenimentul literar”, „Viața românească” etc., cînd vorba de „Literatură” textul comentariului e vag: „În primul număr din 1850, data cînd apăruse publicată” etc. Deși mai departe se precizează că revista își schimbă titlul în „Revista literară” la 17. 11. 1885, revenind la titlul vechi în noiembrie 1886, nu se ajunge la clarificarea datei apariției primului număr. Aceste precizări sînt necesare nu numai pentru consecvența metodei de lucru, dar mai ales pentru informare.

Deși autorii lucrării redau cu lux de amănunte bibliografice (editura, anul, pagina etc.) izvorul de unde și-au extras cîtele critice și comentarii, indică numai întîmplător izvoarele atunci cînd prezintă materialul ales din opera scriitorilor. Astfel nu se arată de unde s-au extras versurile citate din operele lui G. Bacovia, Ion Minulescu, D. Anghel, Al. Macedonschi etc., aceste versuri fiind doar îngrîșate fără nici o ordine cronologică.

În catalogarea textelor există omisiuni și erori. Textul, bunăoară, al din poezile lui Goga nu pot lipsi nici cîteva poeme de după 1905 și chiar cîteva din volumul „Din larg”. Poezia lui I. Minulescu „Aquarela” este trunchiată. Îi lipsește finalul, tocmal nota caracteristică a poeziei, putem spune chiar „poanta” ei — „măginea celor doi bătrîni „două jucării stricate” care „trece tîndu-se de mină”.

Ne-au surprins neplăcut unele greșeli de tipar care s-ar putea evita la o ediție ulterioară.

Cu oblecțiunile expuse sumar în notele de față școlim că această culegere de texte literare pentru clasa a X-a constituie o frumoasă realizare, care întrunește deopotrivă exigențele științifice și cerințele pedagogice.

EMIL MANU

PE DRUMUL POLITEHNIZĂRII ÎNVĂȚĂMÎNTULUI Și în atelierul școlar munca trebuie să se desfășoare planificat

O ȘCOALĂ NOUĂ

În cartierul Măgura din Bocșa Montană, raionul Reșița, cartier locuit în special de țigani, în regiunea trecută nu exista școală, din care cauză majoritatea copiilor rămăneau analfabeți. Mai târziu, în acest cartier s-a înființat o școală, care funcționa însă într-un local improvizat, ce nu reușea să cuprindă decât o parte a celor care dorau să învețe.

Prin grija organelor locale și cu sprijinul cetățenilor, la Măgura a început construirea unui local de școală, care în prezent a fost dat în folosință. Acum cei peste 100 de copii din cartier au o școală nouă, cu săli spațioase și luminoase, cu mobilier nou și cu lumină electrică.

Construirea noului local a fost posibilă datorită străduințelor depuse de comitetul executiv al statului popular comunal, de cadrele didactice și de cetățeni.

(Din corespondența tov. Trăilă Nicolae).

DEZVOLTAREA gîndirii elevilor la lecțiile de istorie

Urmărind problema dezvoltării gîndirii elevilor, ne-am îndreptat atenția asupra posibilităților pe care le oferă această direcție de studii istorice. Observațiile le-am făcut la clasele a V-a și a VI-a, deoarece este știut că la aceste clase se întâmpină cele mai mari dificultăți în predarea științifică a istoriei, elevii luind pentru prima oară contact cu noțiunile istorice abstracte și cu legile generale ale dezvoltării sociale. Observațiile ne-au arătat că unii profesori subapreciază posibilitățile formative oferite de studiul istoriei, predind lecțiile într-un stil arid și rece sau pur narativ.

Asfel, la o lecție despre „Imperiul bizantin în sec. VIII-XI”, ținută la clasa a V-a, profesora, trecind la expunerea materiei noi, a deschis un caiet de noile din care a început să citeze cu glas monoton, oprindu-se doar după ce a sunat clopoțelul. Din expunere, nu au rețesit decât cauzele înviorării economiei bizantine în perioada respectivă, cauza dispariției treptate a sclaviei, a transformării țăranilor liberi în serbi, a apariției relațiilor feudale și nici cauzele care au dus mai târziu la slăbirea imperiului și la pierderea onorului din provincii.

Sînt frecvente cazurile cînd profesorii, în deosebi conștienți de sarcinile studiului istoriei în dezvoltarea gîndirii elevilor, nu relevă totuși cu suficientă profunzime cauzele fenomenelor istorice. De pildă, am întâlnit profesori care s-au declarat mulțumiți atunci cînd elevii au explicat apariția statului social prin apariția comerțului. Uneori se situează pe primul plan cauze secundare, lăsîndu-se în umbră cele principale. Vorbind despre cauzele înfrîngerii răscoalelor din China antică, un profesor a subliniat în mod special lipsa de experiență în conducerea statului, neglijență lipsa unității răscolitorilor.

Sînt cazuri cînd profesorii nu merg cu argumentarea lor pînă la legăturile interne dintre evenimentele istorice, rîmînînd la suprafața faptelor și înfățișîndu-le greșit. Am întâlnit în clasa a VI-a cazuri cînd, vorbindu-se, de exemplu, despre cauzele războiului de treizeci de ani, profesorii s-au oprit în special la cauzele de natură religioasă, trecînd succint în revistă pe cele de natură economică și politică dintre principii feudali și împărat pe de o parte și dintre Germania și statele limitrofe pe de altă parte.

Mulți profesori expun cunoștințele în mod științific, dar nu stimulează în suficientă măsură gîndirea elevilor. Astfel, la o lecție de recapitulare pe tema „Cultura statelor din Orientul Antic”, profesora, după ce a reușit, prin întrebări mesușugite, să-i facă pe elevi să explice împrejurările în care a apărut religia și rolul pe care l-a jucat aceasta în formarea statului și în exploatarea sclavilor, trage ea singură concluziile — deși cu foarte puțin efort elevii ar fi putut trage ei înșiși aceste concluzii.

Desori profesorii nu se străduiesc să dezvolte la elevi capacitatea de diferențiere. Este foarte răspîndit obiceiul ca elevii să indice numai cauzele generale ale izbucnirii răscoalelor sclavilor sau țăranilor arînd ca aceste cauze constau „în situația lor grea” sau „în faptul că ei aveau zecă, jumătate, dîjmă” etc., fără a li se cere să discute cîmăntîm în care cauzele specifice ale diferitelor mișcări ale maselor erau.

Desigur, ar fi eronat să neglijăm specificul gîndirii elevilor din clasele V-VI, faptul că posibilitățile lor de generalizare și abstractizare sînt reduse și că ei seazează mai greu legăturile interne dintre fenomene sau contradicțiile intrinsece ale acestora. Aceasta nu ne îndreptățește să predăm simplist istoria, să așteptăm ca gîndirea elevilor să se formeze în mod spontan, în afara procesului de învățămînt. Dacă materiilor prevăzute de program este vast, trebuie să renunțăm la o

în momentul realizării scopurilor ei economic-politice. La lecțiile despre monarhia absolută în Anglia și revoluția din Țările de Jos elevii și-au dat seama de contradicțiile ivite între burghezie și vechea clasă dominantă. Ca o concluzie generală la toate aceste lecții, elevii au reținut că studiază o perioadă istorică în care apare o nouă ordine socială, iar din analiza „ecor” două moduri de producție au tras concluzia că noua ordine înseamnă un progres față de cea care dispărea. Iată cum, adîncind mereu unele probleme, stimulînd și conducînd mersul gîndirii elevilor, aceștia pot pătrunde în esența celor mai complicate fenomene sociale. (Bineînțeles, însușirea esenței relațiilor capitaliste va continua de-a lungul întregului an școlar).

Din această analiză sumară trebuie să reținem în primul rînd că pentru a exploata valoarea formativă a istoriei se impune ca profesorul să aleagă din grija problemele care vor fi expuse și să sublinieze în mod special ceea ce este general și esențial în fenomene, scînd în evidență legile care guvernează evoluția socială. Urmărind legăturile dintre idei, elevul va face aceleași operații logice ca și profesorul și astfel capacitatea de a gîndire va progresa. Totodată, este absolut necesar ca elevii înșiși să fie puși în situația de a face eforturi de gîndire. Numai stimulîndu-le gîndirea, obligîndu-i să analizeze, să tragă concluzii, să descopere cauzele fenomenelor se poate evita formalismul ce provine din lipsa deprinderilor de a raționa și de a opera cu „cunoștințele acumulate”.

Prof. R. MIHALEVICI
I.T.P.C.D.—Cluj

COMENTARIU

ORIGINALITĂȚI

Este înecăzbită recunoscută valoarea educativă a notei. Nu este aceeași părere este însă, tovarășul Predeanu de la Curtea de Argeș. Notairea — spune tov. Predeanu — duce la ierarhizare, îi transformă pe elevi în vorbitori de note — într-un cuvînt, are o influență negativă asupra caracterului lor. În concluzie, tovarășul Predeanu propune înlocuirea actualului sistem de notare prin altul care să cuprindă doar două calificative: bine și rău. Și mai potrivit — este de părere tov. Predeanu — ar fi să desființăm notairea zilnică, care decade într-un fel de joc de-a hoții și poterași între profesori și elevi. Tovarășul propune ca elevii să fie ascultați și notați doar spre sfîrșitul trimestrului și la examen. Mai precis: două luni din trimestru să fie consacrate predării, iar la treia ascultării.

Creдем că tovarășul Predeanu ignoră în primul rînd particularitățile psihologice ale copilului. Copilul știm cu toții, este foarte sensibil la aprecierea notă a profesorului. Sistemul de notare prezintă tocmai acest avantaj, că dă posibilitate profesorului să aprecieze gradul diferit de însușire a cunoștințelor de către elevi, că îl pune pe elevi (și pe părinții acestora) în situația de a-și da seama mai bine de cantitatea și calitatea cunoștințelor lor. În același timp, nota constituie un stimul care îl mobilizează pe elev în muncă. Discutabil este, credem, nu sistemul de notare, ci felul în care unii pedagogi îl utilizează.

Un pedagog cu tact va ști să-i obișnuască pe elevi să nu considere nota ca scop în sine, ci doar ca

Realizarea scopurilor și sarcinilor activității practice cu elevii în ateliere care nu numai o serioasă calificare profesională a profesorului-maistru, ci și o pregătire amănunțită a acestuia pentru funcția de lecție în parte. Această pregătire își găsește expresia în cunoașterea programelor clasei respective la fizică, matematică, chimie și desen (în vederea stabilirii aplicațiilor practice care trebuie executate de elevi în legătură cu aceste discipline), în studierea literaturii tehnice de speciali-

late, a STAS-urilor, planșelor etc., în stabilirea condițiilor tehnico-materiale de lucru.

Toate aceste activități preliminare se definesc sub forma planului calendaristic și a planurilor de lecție. Ne vom oprit, în articolul de față, tocmai asupra alcătuirii acestor planuri, deoarece munca practică din școli arată că adeseori ele sînt fie alcătuite după criterii nejuste, fie neglijate cu totul.

Unii profesori-maistri, bunăoară, prevăd în planurile lor calendaristice

doar tema, numărul de ore și piesa pe care urmează să o execute. Alții însă, pe lângă acestea, specifică și subiectul lecțiilor din cadrul temei, sculele și materialele necesare confecționării piesei respective. Fără îndoială ca aceștia din urmă procedea mai bine.

Iată de pildă, o parte a planului calendaristic întocmit de un profesor-maistru de la școala medie nr. 3 din Ploiești pentru munca în atelierul de lacătserie cu elevii clasei a VI-a:

Tema	Subiectul lecțiilor	Data	Obiecte de confecționat	Scule și materiale necesare pentru tema respectivă
Tăierea cu foarfece și dalta a tablei, a balotului și șirmei. Îndoirea tablei, balotului și șirmei. Imbinarea tablei prin lipituri cu lipitori de cositor și imbinarea prin nituire a tablei și balotului	— Tăierea tablelor cu foarfece de mină	7.X.1957	— Corpuri geometrice (cub, paralelipiped dreptunghi)	scule: foarfece de tăiat tablă, ac de trasat, rigla gradată, compas de trasat, ciocan de lipit.
	— Tăierea metalelor cu dalta	14.X.1957		mat.: tablă galvanizată de 0,8 mm alai, staniu-plumb, fondanți.
	— Îndoirea metalelor	21.X.1957	— Suportii pentru eprubete	scule: dorn, clește lat, clește pt. tăiat șirma, pile, ciocan.
Imbinarea tablei prin lipituri	— Imbinarea tablei prin lipituri	28.X.1957		mat.: șirmă de oțel cu diametrul de 2,5 mm.
	— Imbinarea tablei prin lipituri cu cositor	4.XI.1957	— Ace de trasat	scule: dorn, menghină de mină, pile, ciocan, dalta.

Intocmirea în acest fel a planului de activitate al profesorului-maistru posibilitatea să fixeze cu precizie locul fiecărei lecții în cadrul unei teme, să respecte principiul de la simplu la complex, să aleagă din timp, spre confecționare, obiecte utile și, totodată, să stabilească durata necesară confecționării obiectelor planificate.

La rîndul său, planul de lecție trebuie să reflecte modul de organizare a întregului material ce va fi expus în fața elevilor. Iată cum arată un plan dezvoltat de lecție, întocmit tot pentru activitatea în atelierul de lacătserie cu elevii clasei a VI-a:

Titlul lecției: Modul de tăiere a tablelor de metal cu ajutorul foarfecelor de mină.

Scopul: Formarea deprinderilor practice de minuire a foarfecelor de tăiat tablă. Aplicarea în practică a cunoștințelor de geometrie privind confecționarea unor corpuri geometrice cunoscute de elevi și aplicarea unor cunoștințe de fizică.

Scule și materiale: Foarfece de tăiat tablă, linii gradate, ace de trasat, tablă cu grosimea de 0,8 mm.

Desfășurarea lecției:

a) Verificarea cunoștințelor din lecția anterioară („Despre schișă și elementele necesare schișării unei piese, trasarea după schișă sau sablon”): Ce se numește proces tehnologic și din ce elemente se compune? Care este deosebirea dintre schișă și desen? Care sînt sculele folosite la trasare? Care sînt operațiile pregătitoare în vederea trasării? Ce condiții trebuie să îndeplinească un trasaj?

b) Dezvoltarea lecției:

— Scopul operației: Tăierea cu foarfece se folosește la separarea unei table întrege în două multe părți, la tăierea tablelor după trasaj etc.

— Descrierea sculelor. (Voi accentua faptul că foarfece de tăiat tablă este o pîrghie de gradul I, avînd punctul de sprijin la întretaierul celor două culte; că forța care determină mișcarea se află în degetele care apasă la capetele celor două brațe, iar forța de rezistență este re-

zistența materialului pe care îl taie foarfece. Voi arăta construcția foarfecelor — cu culte drepte sau curbate — voi sublinia că acestea se folosesc pentru tăierea tablelor cu grosimea pînă la 1,5 mm. Voi explica elevilor că, în funcție de lungimea cultelor, care este de obicei între 70 — 100 mm, se stabilește lungimea totală a foarfecelor, care poate să fie de circa 3,5-4 ori mai mare decît lungimea cultelor. Voi prezenta două foarfece: una pentru tăiat tablă și alta pentru tăiat hîrtie (uz casnic) — cu sublinia că la construcția lor se ține seama de scopul pentru care sînt confecționate: foarfecele de tăiat tablă au brațele mai lungi decît cultele deoarece, rezistența metalului fiind mai mare, este necesar ca forța omului să acționeze asupra unor brațe mai lungi, în timp ce la foarfecele pentru tăiat hîrtie raportul dintre culte și brațe este aproape invers, întrucît tăiatul hîrtiei nu necesită o forță prea mare).

Procedeele de prelucrare. Voi arăta elevilor cum se ține foarfece în mină: astfel ca degetul arătător introduce între brațele foarfecelor să acționeze ca un arc, pentru a deschide foarfecele după fiecare tăiere (fig. 1)*. La tăierea tablelor în

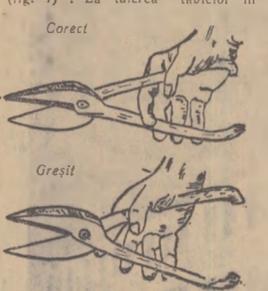

Fig. 1. Corect Greșit

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

benzi late trebuie să se țină de o mîna stîngă banda care se taie, iar a se face îndoituri în unghi (fig. 2).

FILMUL și școala

A apărut recent, în traducere românească, eseuul „Artă și film” al eseistului cinematografic de mare renume Bălaș. Cartea aceasta, scrisă cu o inteligență ascuțită și un foarte pătrunzător spirit de observație, ridică printre altele și problema însemnată a EDUCAȚIEI CINEMATOGRAFICE a masei. „De ce nu se învață cum trebuie văzute filmele? — se întreabă autorul — „Manualele noastre de învățământ secundar tratează problemele tuturor celorlalte arte. Le lipsește, însă, capitolul despre cinematografie... Milioane de oameni se duc în fiecare seară la cinematografe, fără să fie însă înarmați cu o elementară cultură cinematografică, deoarece nimeni nu i-a învățat cum să privească și să judece filmul”. Intr-adevăr, literatura face parte integrantă din procesul de învățământ; copilul, elevul, studentul și se formează intruciva priceperea de a discerne cu gust imaginea plastică: se dezvoltă, în activitatea școlară și în cea extrascolară, dragostea pentru muzică și desen. Nimeni în ceea ce privește arta filmului nu există nici o preocupare directă ori indirectă, deși e cert că elevii văd mult mai multe filme decât citesc cărți, audiază concertele, vizitează expoziții ori se duc la teatru. Școala nu și-a instituit încă binefăcătoarea-i influență și asupra încheșurii gustului cinematografic al copiilor — și chiar al profesorilor.

De unde această situație paradoxală — având în vedere că e vorba de cea mai importantă și mai populară dintre arte? Fiește, în primul rând din aceea că în timp ce celelalte arte au o tradiție îndelungată, milenară, care a cristalizat și o experiență școlară în materie, cinematografia e o artă nouă, o epocă nouă, care nici nu și-a elaborat pe deplin teoria. În timp ce în domeniul literaturii și al tuturor artelor gustul se poate dezvolta și prin intermediul unei practici proprii, amatoare, în arta filmului amatorismul este legat de cunoștințe și mijloace tehnice evaluate și, până la o anumită vîrstă a individului, e practic imposibil. În sfîrșit, pentru noi se adaugă și împrejurarea că avem o istorie cinematografică recentă, o producție încă destul de restrînsă, cadre artistice nu-

mărate și deci posibilități — do-camdată — foarte limitate de a dezvolta propoziții teoretice. La-cuna în educația cinematografică nu e numai a școlii, ci și a multor alte instituții al căror scop este să contribuie la culturalizarea mas-cilor.

Dar dacă e prematur a se vorbi de manuale cinematografice ele-mentare, de ore de filmologie ori de alte elemente ce ar face parte din programa de învățământ, nu e deloc neindicat să se observe că pătrunderea în ale forme a cine-matografiei în viața școlii e sting-heră uneiori de prejudecăți ab-surde asupra artei filmului. Mulți învățători și profesori consideră filmul un element de pură distra-cție, fără implicații culturale-educat-ive, deși această artă are cea mai so-rtoasă și pregnantă influență asupra conștiințelor, intruc și o sinteză artistică a literaturii și tuturor ce-lorlalte arte. Cercetind manifestă-rii extrascolare organizate de o școală medie urbană, se va putea constata cu ușurință că numărul de vizionări de filme „cu școala” îi corespund foarte puține sau nici o convorbire colectivă cu elevii asu-pra celor văzute, a câliții filmului, a caracteristicilor artei cinematogra-fice etc. Iar dacă o asemenea discu-ție are loc, apoi ea e condusă mai ales pe făgașul descoperirii conțin-utului literar al filmului, fără im-plicații în specificul conținutului și formei acestei arte, care aduce o tehnică și mijloace de expresie cu totul noi.

Prejudecăți „pozitive”, care so-cotesc vizionarea filmului utilă numai ca un prilej de pură destin-deră, fără însemnătate practic-educativă, i se alătură și reversul ne-gativ, după care cinematograful e dăunător, din punct de vedere al moralei, pentru copii. Desigur, o asemenea atitudine avea legitimitate în perioada cînd pătrun-deau la noi producțiile desăru-jate, antisociale, pornografice a-ș negustorilor de filme din toată lu-mea. Dar astăzi există suficientă grijă din partea statului pentru a feri tîndra generație de arta putre-dă a burgheziei. Copiii de toate vîrstele merg oricum la cinema-graf; problema nu mai e de cău-ta mijloace eficiente de interdicție, ci de a călăuzi cu pricepere elevul

spre filmul bun, de a-l obișnui să judece filmul, să-l considere cu aten-ția și preocuparea cu care cerele-a o curiozitate asistă la spectacolul de teatru.

Interesul pentru cinematografie și educația cinematografică nu se pot dezvolta în școală decît dinpre în-vățatură spre elev. Din păcate, sim-pozioanele despre filme sînt extrem de rare în viața cluburilor sindica-tele de învățământ, a secțiilor de învățământ și cultură ale staturilor populare, a centrelor școlare. Film-mele sovietice „Învățătoarea din Șatrîl” ori „Poemul pedagogic”, li-mul românesc documentar „Învăță-toarea”, filmul francez „Examenul”, filmul englez „Suflete împietri-te” — ca să nu pomenim decît de-cel în direcția legăturii cu activi-tatea pedagogică — pot prileji dezbateri instructive asupra lecți-ului cum este prezentat în cinematografie acest sector de viață. Apoi, docu-mentarele istorice, geografice, sti-ințifice, filmele făcute după marile opere clasice mondiale, filmele in-chinate unor capitole din istoria partidelor comuniste și muncilo-rii și multe altele pot aduce con-tribuții esențiale în însuși procesul de învățământ: dublul lor folos constă în atractivitatea și concen-trarea cu care expun teme impor-tante, făcîndu-le foarte accesibile și lesne de reținut și posibilitatea nouă pe care o oferă de a se dez-volta gustul artistic pentru cine-matografie.

În Uniunea Sovietică — și după exemplul sovietic în Cehoslovacia și în R.D. Germană — filmul de di-verse genuri și categorii face parte din viața școlii, iar pentru învăță-mîntul universitar e un factor did-actic obișnuit. La noi el își face drum încu cu greu, deși posibilită-țile nu lipsesc. În condițiile actua-le ar fi, de pildă, foarte nimerită organizarea unor cercuri de „prie-teni ai cinematografului” în centrele școlare mari și înliințarea celor dinții cînecluburi școlare — după modelul existent în multe țări care ar cunoaște fără îndoială o foarte largă și importantă popula-ritate.

Filmul e arta epocii noastre; pentru noi, cea mai importantă dintre arte. Nu e nellesac ca școala românească să înă această artă la periferia interesului ei?

V. S.

CONSFĂTURE CU CITITORII GAZETEI NOASTRE

În cursul lunii noiembrie a avut loc la Timișoara o consfă-tuire cu cititorii „Gazetei învățămîntului”. La această consfătură au partici-pat cadre didactice din localitate — educatoare, învăță-tori, profesori, directori de școl, inspectori, lucrători de la Institutul de perfecționare a cadrelor didactice.

Participanții la consfătură au ajutat redacția să-și oriente-ce la direcția legăturii cu activi-tatea pedagogică de viață și de muncă practică de fiecare zi a școlilor. Cititorii au apreciat ca pozitiv faptul că se publică o rubrică pentru problemele politehnicizării învățămîntului, că apar materiale cu privire la programele și manualele școlare, că se publică articole pe teme mai variate etc.

El au cerut să se pună înă mai mult accent și pe proble-mele predării propriu zise, în strînsă legătură cu etapele an-ului școlar, să se acorde mai mare atenție materialelor privînd activitatea la clasele I-IV și în grădinițele de copii.

S-au făcut și propuneri pri-vitoare la formele publicisti-cilor. Cititorii din Timișoara au propus să se publice mai des schițe, folioane, caricaturi, să se organizeze discuții și rai-duri.

Observațiile și propunerile cititorilor din Timișoara au făcut obiectul unei dezbateri cu întregul colectiv redacțio-nal și, pe baza concluziilor trase, s-au adus îmbunătățiri planului tematic al gazetei.

ANUNȚURI BIBLIOGRAFICE

„Revista de pedagogie”

nr. 11

IN CUPRINS:

TEODOR GAL: Insemnătatea învățămîntului politehnic pentru realizarea educației multilaterale a tineretului nostru.

ECATERINA REGLEANU: Considerații asupra însemnătării educative a literaturii.

TEODOR CHINDEA: Aspecte ale organizării și îndrumării muncii independente a elevilor din școala noastră.

E. DOMOCOS: Marele Octombrie oglîndit în presa pedago-gică sovietică.

E. BLIDANU: Conferința mondială a educatorilor, de la Varșovia.

B. ABAGER: Cîteva probleme în legătură cu predarea lim-bii germane în școala de cultură generală.

MARIA I. GABREA: Cîteva chestiuni de gramatică și pronunțare.

T. TRUTZER: Observații asu-pra proiectului de prospect pentru istoria pedagogiei în R.P.R.

Gh. TRANDAFIR: Observații asupra manualului de istorie a literaturii romine pentru clasa a IX-a.

I. BICA: „Ultima poveste” de Rodu Tudoran.

I. DRĂGAN: „Muzicuța cu schimbător” de Nicuță Tănase.

I. P.: Dicționarul limbii romine literare contemporane — vol. III.

* Cărți noi elaborate de Institutul de științe pedago-gice.

I. B.: Note bibliografice.

* EDUCATORI, ÎNVĂȚĂTORI, PROFESORI ABONAȚI-VA DIN VREME LA REVISTA DE PEDAGOGIE!

Redacția Revistei de pedago-gie anunță cititorii săi că pot face abonamente pentru anul 1958 la Revista de pedagogie prin difuzorii de presă din întreprinderi, instituții și de la sale, secțiile de difuzare a pre-sii, precum și la factorii și ofi-cile poștale.

Abonarea din vreme și pe o perioadă de un an asigură tu-tor obținerea întregii colecții a Revistei de pedagogie.

CĂRȚI PENTRU PEDAGOGI

Librăria CARTEA PRIN PO-ȘTA str. Biserica Enei nr. 16, raionul Stalin, București, pune la dispoziția pedagogilor cărți care pot fi comandate, plata făcîndu-se în numerar la primirea cărților.

AL. ROSETTI: Introducere în fonet-ică, lei 3,75.

* * * Studii de gramatică, vol. II, lei 6,75.

* * * Interacțiunea dintre cuvînt și intuiție în procesul de învățămînt, lei 6,25.

CICERO: Despre îndatoriri, lei 5,25.

GORSKI D. P., TAVANET: Logica, lei 12.

AL. ROSCA și alții: Psihologia, manual pentru învățămîntul supe-rior, lei 15,60.

M. F. NESTURH: Rasele omenieșii, lei 5,25.

AL. VIANU și V. TANASESCU: Istoria U.R.S.S. sec. XIX, lei 20.

* * * Viața feudală în Tara Romi-nească și Moldova, lei 15.

AL. CIȘMAN: Fizica generală, vol. II, lei 25,50.

T. VIANU: Problemele metaferei și alte studii stilistice, lei 4,50.

In Editura Tineretului au apărut:

Cărți pentru pionieri și școlari

NICUȚA TĂNASE: Acțiunea P. 1000

Copil din „Muzicuța cu schimbător”, atît de cunoscut și iubii de micii cititori, pot fi înliinți în noua povestire a lui Nicuță Tănase. De data aceasta ei se frămîntă să gă-sească rezolvarea unei alte probleme: în urma neînțelegerii grave din fa-milia lui Victor Condruș și a acciden-tului suferit de mama acestuia, tribul „Pană de soim” își ia răspunderea să facă rost de cei 1.500 lei, necesari pentru a ieși din încurcătură. De aici porneste o întreagă aventură, mem-brii tribului născocind tot felul de metode pentru a obține banii. Pove-știrea se impune prin fantezie și viu dramatismul întîmplărilor.

M. SINTIMBREANU: Sub lupă.

Autorul surprinde în acest volum tipuri de copii — băieți și fete de școală — în diferite împrejurări ale activității lor din timpul cursurilor, din tabără sau din viața de familie, scoțînd în relief mai ales laturile ne-gative ale comportării acestora.

RĂSFOND ANUARUL UNEI ȘCOLI

P roaspăt ieșit de sub tipar, anuarul școlii medii nr. 17 „Matei Basarab” din București înnoadă firul unei frumoase tradiții.

Chiar din primele pagini, cititorul este transportat cu a-proape un veac în urmă, cînd domnitorul Alex. Ion Cuza, fervent apărător al culturii, semna actul de naștere al „gimnaziului lui Matei Basarab”. La 4 noiembrie 1859 școala își deschide porțile în vechiul local al gimnaziului Sf. Sava. Primii săi elevi, 173 la număr, vin aci să dezlege tainele buchiilor.

În continuare, anuarul trece în revistă anii grei ce au ur-mat — ani de luptă cu lipsu-rile materiale, dar și de rod-nică activitate școlară — pen-tru ca să se oprească la reali-zările școlii din perioada de după 23 August 1944, cînd sta-tul a creat numeroase condiții ca aceasta să-și poată înde-plini marea sa misiune social-culturală.

Într-un capitol final sînt tre-cute la loc de cinste numele celor ce au slujit școala pe tărîm didactic și administrativ. În cursul anului 1956-57. Apoi, pe clase, sînt date numele ele-valor frecvenți în aceiași an școlar.

Cliseele cuprinse în anuar ilustrează și ele activitatea bogată a școlii. O activitate ce merită să fie evidențiată ca un îndemn la muncă pentru nenun-măratele rînduri de elevi ce vor mai pași pragul bătrînei și totuși mereu tinerii școli „Matei Basarab”.

ST. P.

Intr-o anecdotică simplă, extrem de comică, într-un stil îngrîșit, viu colorat cu imagini din care nu lip-sește umorul, învălîndu înă abili sa-tirile, autorul înfățișează mici instan-țane din viața de zi cu zi a școlar-ilor și pionierilor.

LUCA ȘTEFAN: An de școală.

Povestirea înfățișează cîteva epi-soade și momente din viața copiilor de azi. Autorul istorisește cîte-va întîmplări petrecute în viața a doi elevi: Anton Moraru și Ilie Jurcă, în clasa a VI-a a unei școli elemen-tare din Ardeal.

Cărți pentru școlarii mici

VIORICA HUBER: Ulcluța cu vrăjii.

Prin cele trei povestiri cuprinse în acest volum — „Cum a învățat cio-bănașul semnele vremii”, „Fluturile de mătase” și „Ulcluța cu vrăjii”, Viorica Huber intenționează — fără a crea legendă — să dea o expli-cație asupra apariției meseriilor. Au-toarea a prelat și a redat într-o formă proprie înțelepciunea și frum-șetea creațiilor populare.

ÎNVĂȚĂMÎNTUL PESTE HOTARE

ÎN R. P. ALBANIA — în cei 13 ani de la eliberarea țării de sub jugul fascist — învățămîntul a luat o mare dezvoltare. Înaintea de război, în Albania existau numai 643 de școli elementare. În prezent, numărul acestora este de peste 2.200. Numărul școlilor medii a crescut în acest timp de 4 ori, iar numărul școlilor de 7 ani — de 33 de ori. În anul 1955 școlii medii din R. P. Albania au dat mai mulți absolvenți decît vechiul regim în decurs de 28 de ani. În vara acestui an, la Tirana s-a înființat Universitatea de Stat — prima de acest fel din Albania — care reunește cînd institute de învățămînt superior.

În clișeu: una din școlile construite în ultimii ani — școala pedagogică din Tirana.

ȘTIRI

ÎN R. S. S. În Uniunea Sovietică, presa pedago-gică ia o amploare din ce în ce mai mare. Personalul didactic și studenții instituțiilor de învă-țămînt superior au în prezent 15 reviste ale lor. În anul 1958 nu-mărul acestora va crește la 18. Se pregătește publicarea unei edi-ții în mai multe serii, intitulată „Analele instituțiilor de învă-țămînt superior”, în paginile căreia se vor tipări articole, monografii, disertatii.

R. Cehoslovacia La sfîrșitul lunii noiembrie a fost organizată la Bratislava confe-riința națională pentru învățămîntul politehnic. La conferință au participat invitați din U. R. S. S. și alte țări socialiste. Conferința a adoptat în unanimitate o propune-re cu privire la organizarea unui seminar internațional pentru încă-șămîntul politehnic. În numele par-

ticipanților străini la această con-ferință, oameni de știință sovietici au prezentat ministrului Învă-țămîntului și Culturii al R. Cehoslovaciei, Frantisek Kohuda, o rezoluție cu privire la organizarea a-cestui seminar, cu rugămîntea să în-formeze ministerele învățămîntului din Albania, Bulgaria, Iugoslavia, Ungaria, Republica Democrată Germană, Polonia, România și U.R.S.S. asupra conținutului rezolu-ției cu privire la seminarul in-ternațional. Potrivit rezoluției, or-ganizarea seminarului urmează să fie inclusă în acordurile culturale internaționale. Seminarul interna-țional pentru învățămîntul politeh-nic va avea loc, probabil, în toam-na anului 1958.

R. P. POLONA Între 5-8 decembrie 1958 va avea loc cel de al VI-lea Congres al Sindicatului Învățătorilor po-lonezi. Pregătirile pentru Congres au și început. În adunări gene-

Se pregătește REFORMA învățămîntului IUGOSLAV

În momentul de față, învă-țămîntul iugoslav trece printr-o etapă deosebit de importantă a dezvoltării sale. În consfăturii ale educatorilor, în adunări ale organiza-țiilor sociale și profesionale, prin presă și radio este supus dezbaterii publice „Proiectul noului sistem de instrucție și educație”.

Noul sistem de instrucție și edu-cație este gîndit în așa fel încît să corespundă profundelor transfor-mări sociale, materiale, tehnice și culturale care s-au înfăptuit în Iugoslavia, precum și stadiului actual de dezvoltare științifică, teh-nică și culturală moderne. El este menit să devină o parte integrantă și un factor activ al procesului de transformare socială a țării.

La elaborarea proiectului de reformă a lucrat o comisie consti-tuită de Scurpina populară federa-tivă încă din decembrie 1954. Comi-sia a fost alcătuită din pedagogi eminenți — profesori și învățători — precum și oameni de profesii diferite. Caracterul democratic al proiectului de reformă școlară re-tesse și din faptul că el a fost supus unei foarte largi discuții publice, care a permis tuturor edu-catorilor și tuturor cetățenilor să-și exprime părerea și propunerile, pentru a se ajunge astfel, în mo-mentul legiferării ei, la un sistem de instrucție și educație complet, capabil să răspundă cerințelor edu-cării viitoarelor generații de con-structori ai socializmului.

Comisia pentru reforma școlară a studiat toate domeniile instrucției și educației tinerii generații și edu-cației adulților și a publicat o bogată documentație asupra situa-ției actuale a școlii iugoslave. S-a putut astfel face o analiză amănun-țită asupra tuturor problemelor de învățămînt și educație și, ceea ce era cel mai important, s-au putut analiza rezultatele muncii educat-ive în școli.

Proiectul de reformă a învă-țămîntului dă o mare atenție muncii educative, fixînd sarcinile acesteia. Toate măsurile organizatorico-admi-nistrative prevăzute în proiect sînt menite ca, într-o formă sau alta, să contribuie la realizarea scopului final pe care și-l propune educația.

Proiectul noului sistem de in-structie și educație indică sarcinile care vor sta de acum înainte la baza desfășurării activității învă-țămîntului, profesorilor, organizațiilor sociale și profesionale și tuturor

Din cronica anilor noi

(Urmare din pag. 1)

de brigadă. Împreună au fost pre-miați la concursuri pe raion, pe regiune, pe țară, au suferit și eșecuri, au fost și filmări, li s-au publicat fragmente din programul brigăzii artistice de agitație în „Știința” și, ce i-a bucurat în aceeași măsură cu premiile a fost faptul că au avut întotdeauna aici în sat la ei, la că-mînul cultural, sala plină. Pentru învățătorul Marin Andrei — diri-jorul corului — pentru învățătorul Alex. Stanciu — conducătorul en-semble de teatru și al brigăzii de agi-tație — pentru Marin Pătrașcu, di-rectorul școlii, sau pentru oricare în-vățător și profesor din comună n-a existat bucurie mai mare decît a suntu cînd oamenii au început să se intereseze de programul căminului cultural, sau cînd au venit să spună că vor să se înscrie și ei în rînd-urile artiștilor amatori.

Prin muncă au fost cîștigate pre-mii materiale: 300 scaune pentru sala de spectacole, instrumente muzicale, stația de radioamplificare etc, prin muncă au fost cîștigate inimile oam-nenilor.

C U BRATUL DOLDORA de cărți învățătoarea Ileana Ionescu — una din cele nouă conducătoare ale cercurilor de citit din comună — se îndreptă, înfrîntînd gerul de afară, spre căminul cul-tural, unde se află biblioteca sătească. Aduce cărțile care fuseseră la să-teni și vola să ia altele, Iarna se cîntec mult mai multe cărți ca vara. În muncă din Peretu, seara, la lumina becului electric, se adună toată familia, de multe ori și vecinii, și învățătoarea citește din carte. Ci-tesc și ei. Mîile de analifești s-au transformat în mii de cititori.

— Mie nu-mi dai o carte să ci-tesc? Învățătoarea s-a uitat înapoi. Un flăcău voinic și chipesc, cu o sari-că ciobănească pe umeri, li zîmbea. — Ei, te-ai întors, Sandule?

— Da, Am fost la deal și am cio-bănit. Acum o să stau acasă țarna asta... Și Sandu lasă privirea în-ajos ca și cum ar fi fost vinovat că